

Stiftelsen Manscentrum

Verksamhetsberättelse 2019

Manscentrum är en politiskt och religiöst obunden ideell stiftelse, med inriktning att hjälpa och bistå män i kris och/eller med problem som försvårar deras eget och deras närståendes liv. Stiftelsen Manscentrums syfte är att ansvara för driften, kvaliteten, administrationen samt ekonomin i Manscentrums verksamhet. Stiftelsens styrelse består av Jens Orback (ordförande), Anita Westerman, Linn Ljunglöf och Shilan Caman. Adjungerad i styrelsen är Manscentrums verksamhetsansvarige Pelle Jansson. Stiftelsens revisor är Birgitta Johansson Vognsen, KPMG och bokföringsarbetet görs av Eklunds redovisningskonsulter.

Verksamheten vid Manscentrum drivs med hjälp av ekonomiska bidrag. Ekonomiska bidrag har under året inkommit från: Stockholms stads resursförvaltning för skola och socialtjänst, Stockholms Läns Landstings hälso- och sjukvårdsnämnd, Länsstyrelsen i Stockholm, Socialstyrelsen samt från behandlingsavgifter från privatpersoner.

Verksamheten

I lokaler på Götgatan 83D i Stockholm bedrivs Manscentrums behandlingsverksamhet. Fyra terapeuter: Kalle Fogelberg, Ola Modin, Jonas Pettersson och Magnus von Campenhausen har arbetat med telefonmottagning, krissamtal enskilt och i grupp och utåtriktad verksamhet. Den utåtriktade verksamheten har bestått av information och utbildningar. Samtliga behandlare på Manscentrum är legitimerade psykologer eller legitimerade psykoterapeuter som arbetar enligt Hälso- och sjukvårdslagen. All behandling journalförs.

I lokaler på Timmermansgatan bedrivs arbetet med telefonlinjen "Välj att sluta" som är ett pilotprojekt med ekonomiskt stöd från Regeringen. Projektet är ett samarbete mellan Manscentrum och Länsstyrelserna i Stockholm och Skåne, där Manscentrum ansvarar för det operativa arbetet med telefonen. Fyra terapeuter: Ulf Calvert, Johan Hildén, Anders Lindblom och Per Holm har arbetat med telefonrådgivning och hänvisat kliner som ringt telefonlinjen till olika behandlare.

Pelle Jansson, verksamhetsansvarig, har ansvarat för den övergripande ledningen, samordningen och den löpande förvaltningen av all verksamhet vid Manscentrum. Jennie Hansson, projektledare, har deltagit i och drivit flera av Manscentrums olika projekt.

Förutom den ordinarie behandlingsverksamheten och arbetet med telefonlinjen har Manscentrums personal under året startat och medverkat i flera olika projekt. Manscentrum har bedrivit terapi, både enskilt och i grupp. Manscentrums personal har fungerat som handledare och föredragshållare vid olika tillfällen. Dessa verksamheter beskrivs i verksamhetsberättelsen. Manscentrum medverkar också i olika utvärderingar, utbildningar och undersökningar.

Behandlingsverksamhetens totala statistik

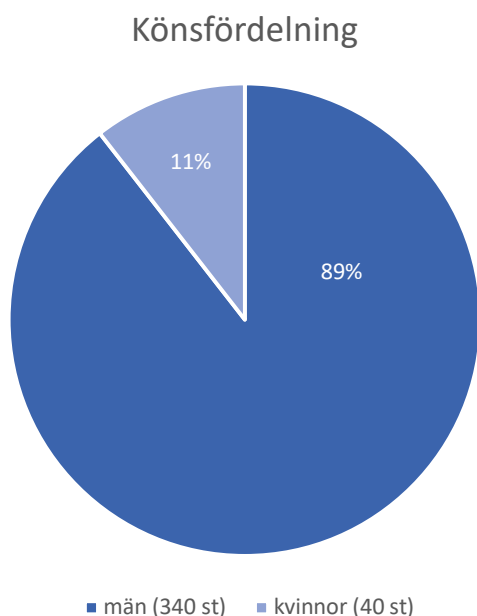
Sedan starten i mars 1988 fram till och med 2019 har centret haft kontakt med 16575 män. Den åldersmässiga spridningen bland männen ligger mellan 16 och 75 år, där cirka 70 procent av männen är mellan 30-50 år. Av de 16575 männen är cirka 13 procent män med invandrabakgrund (2272 män)

Problemen/svårigheterna männen sökt hjälp för varierar starkt. Den stora gruppen, närmare 40 procent, är de som haft problem inom äktenskapet/samboförhållandet och i samband med separation. Ett annat stort och växande problemområde handlar om ilska/aggressivitet och våld.

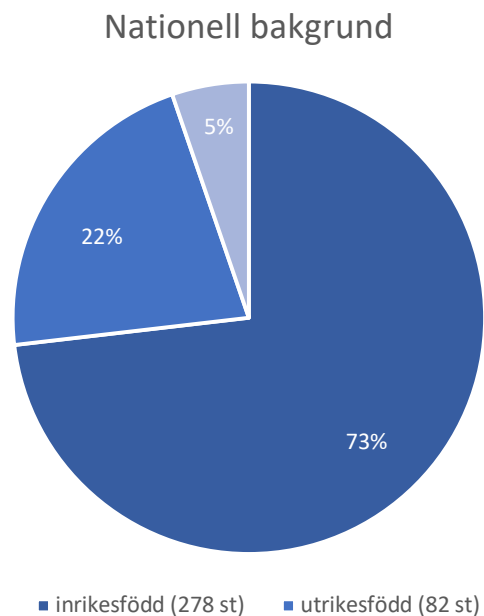
2019 sökte 57 procent av de hjälpsökande hjälp för problem relaterade till oönskat våld.

Statistik för behandlingsverksamheten 2019

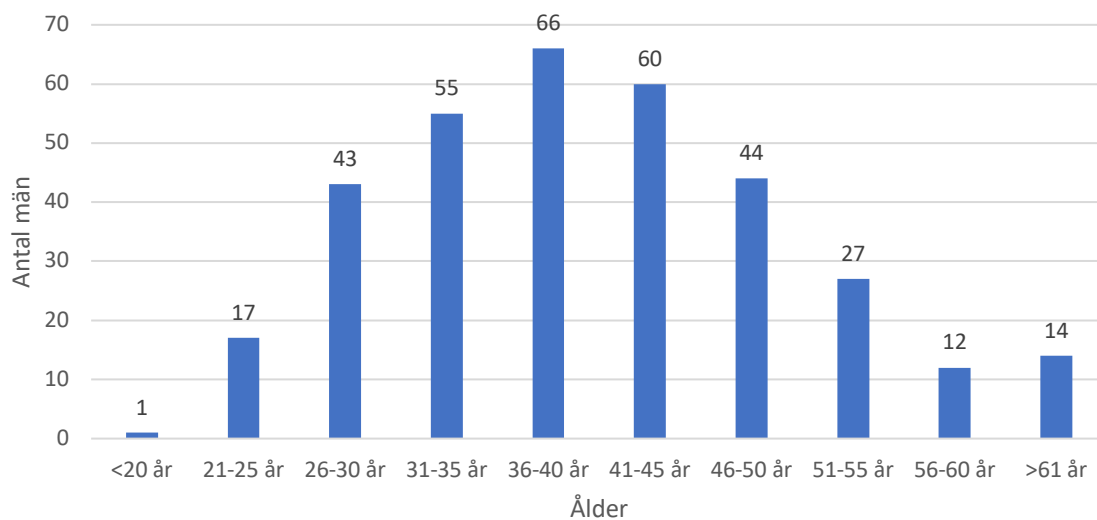
Under 2019 har Manscentrum haft kontakt med 340 män och 40 kvinnor. Av dessa män har 266 besökt Manscentrum för enskild rådgivning eller gruppbehandling. Övriga 74 män har fått någon form av telefonrådgivning. Manscentrum tar emot kvinnor med egen våldsproblematik samt brottsoffer för våld inom partnerkontaktverksamheten. De 40 kvinnorna har samtliga besökt Manscentrum för enskild rådgivning. En av kvinnorna har, tillsammans med män, deltagit i gruppverksamheten för eget våldsamt beteende.

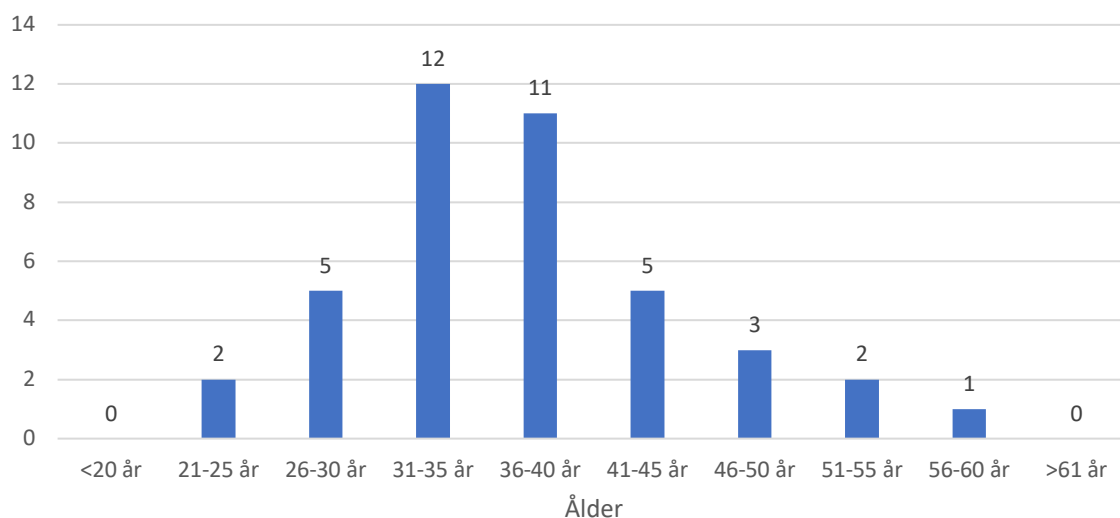
Av de 380 personer som varit i kontakt med Manscentrum under 2019 är 278 stycken födda inrikes, 82 stycken födda utrikes och för 20 personer saknas uppgift.

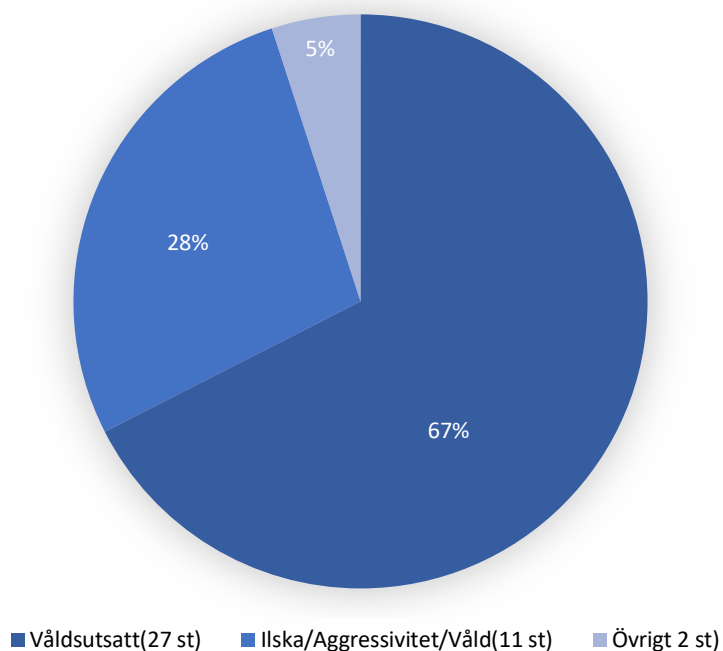
De hjälpsökande männens ålderssammansättning visar på en spridning mellan 20-75 år. Huvuddelen av männen är mellan 30-50 år gamla.

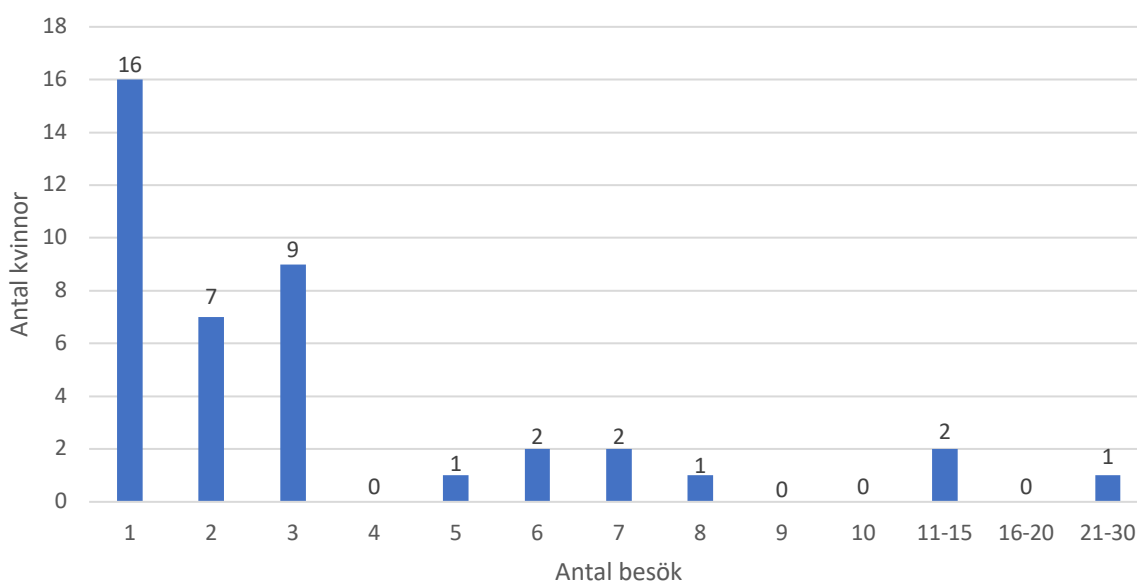
De hjälpsökande kvinnornas ålderssammansättning visar på en spridning mellan 20-58 år.

Manscentrum tar, som nämnts tidigare, emot våldsamma kvinnor för behandling och för stödsamtal/behandling inom partnerkontaktverksamheten. Under 2019 har 11 kvinnor kontaktat Manscentrum för problem relaterade till egen våldsamhet. 27 kvinnor har under 2019 kontaktat Manscentrum för stödsamtal inom Manscentrums partnerkontaktverksamhet.

De 40 hjälpsökande kvinnorna har tillsammans fått 132 timmars behandling enligt följande.

2017 startade Manscentrum upp behandling för par. Detta är en behandling där ena partnern eller båda har ett annat behandlingsbehov än vad familjerådgivning tillhandahåller. Under 2019 har Manscentrum genomfört 10 samtal fördelat på 5 par.

Behandling män

De svårigheter / problem som männen söker hjälp för överensstämmer i de flesta fall med tidigare års statistik. Vad som inte överensstämmer med den tidigare statistiken ser vi under rubrikerna Ilska/aggressivitet/våld

De män som söker hjälp för problem kring ilska/aggressivitet och våld har gradvis ökat från 1988 till 1994. 1988 angav 9 procent av männen ilska/aggressivitet som sökorsak mot cirka 18 procent 1994. Åren 1994, 1995 och 1996 angav cirka 18 procent av männen att de sökte hjälp för problem relaterade till våld. Från 1996 och framåt ser vi ytterligare procentuella ökningsar av problem relaterade till våld. Idag anger 57 procent av de hjälpsökande männen våld och ilska/aggressivitet som sökorsak.

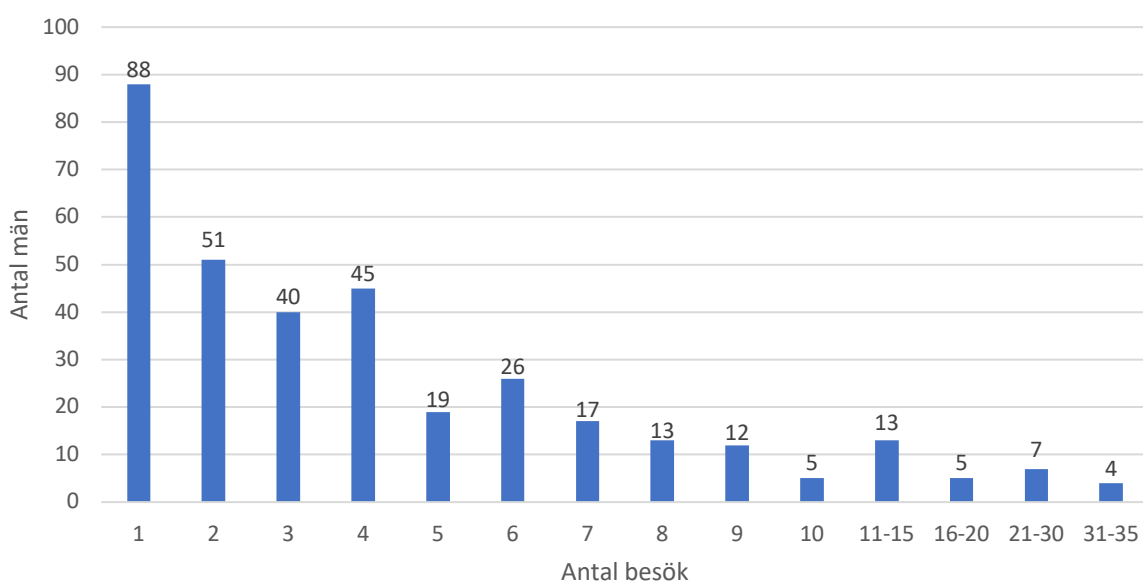
När dessa olika problemområden beskrivs är det viktigt att känna till att de hjälpsökande männen ofta visar upp en mängd problem och svårigheter som är relaterade till varandra. Det som redovisas är den dominerande problematiken och sökorsaken. Det kan alltså finnas våld som en ingrediens i flera av problemområdena. Att 57 procent av de hjälpsökande männen primärt anger våldssproblematik som sökorsak innebär att den faktiska siffran troligen är större.

Dominerande problematik bland män

Beteende/ problemformulering	Antal
Våld (Ilska/aggression/misshandel)	191
I äktenskapet/samboproblem	56
I samband med separation	23
Våldsutsatt	14
Lättare psykiska besvär som ångest, fobier, tvångsbeteenden m.m.	15
Svartsjuka	10
Mansrollen/papparollen	9
Umgänge/vårdnad	7
Svåra psykiska problem, psykiatriska problem	7
Otrohet	3
Ensamhet	2
Sociala problem	1
Sexuella problem	1
Missbruksproblem	1
Övriga sökorsaker	12

Antalet besökstimmar har under året varit 1695 enligt följande.

(Obs! När det gäller stapeln för en besökstimme inkluderas det sista samtalet i en samtalsserie som påbörjades 2018)

Under 2019 har Manscentrum haft kontakt med totalt 380 personer, män och kvinnor. Totalt har dessa personer fått 2227 behandlingstimmar individuellt, i grupp eller per telefon. Behandling via telefon innebär att personen inte besökt Manscentrum. I siffran 2227 ingår inte telefonsamtalen från Linjen "Välj att sluta" eftersom samtalen dit inte är behandlingssamtal.

Hänvisningar

Många män hänvisas från andra instanser till Manscentrum. Manscentrums behandlare hänvisar i sin tur ett fåtal män till andra. Vi kan konstatera att det uppbyggda samarbetet med andra instanser och institutioner samt systemet för hänvisning fungerar mycket bra och få eller inga män hamnar på "fel" ställe. De personer, män och kvinnor som kontaktat Manscentrum under 2019 har hänvisats hit enligt följande.

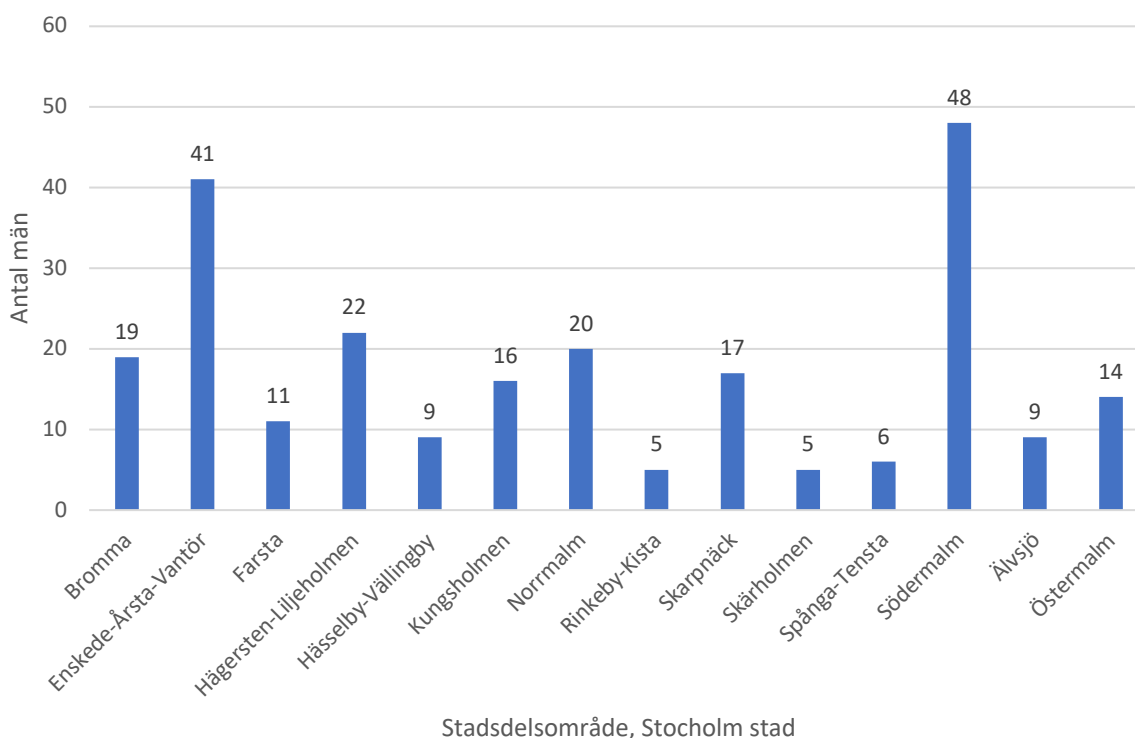
Hänvisning via	Antal
Läst på hemsidan	92
Besökt Manscentrum tidigare	60
Vänner och bekanta	45
Psykiatrisk öppenvårdsmottagning	32
Familjerådgivning	31
Läkare, vårdcentral etc.	19
Telefonlinjen Välj att sluta	32
Socialtjänst	12
Information via partner el f.d. partner	7
Privat psykoterapeut	7
Reklam/Informationsblad/affisch	3
Mansjouren i Stockholm	2
Företagshälsovård	2
BVC/MVC	2
Tidning	2
Advokat	1
Familjerätt	1
Polis	1
Präst	1
Kriminalvård	1
Kvinnojour	1
SMS-erbjudande om partnerkontakt	23
<i>Annat: Relationsvårdscentrum, socialtjänster i kranskommunerna, Vårdguiden, Kvinnokliniken på SÖS</i>	22

Av de totalt 380 personer som kontaktat Manscentrum under 2019 kommer 242 från Stockholm, och 130 från kranskommunerna enligt följande. 8 personer kommer från övriga delar av landet och har antingen besökt Manscentrum eller behandlats via SKYPE.

Bostadskommun	Antal
Stockholm Stad	242
Huddinge	18
Nacka	18
Solna	15
Tyresö	12
Upplands Väsby	8
Sundbyberg	8
Botkyrka	16
Lidingö	6
Ekerö	7
Haninge	3
Upplands-Bro	5
Sigtuna	6
Danderyd	3
Södertälje	6
Täby	5
Järfälla	3
Uppsala	5
Sollentuna	2
Norrtälje	1
Nynäshamn	5
Vallentuna	4
Österåker	2
Tierp	1
Nyköping	2
Värmdö	3
Åkersberga	1

För de som kommer från Stockholm redovisas stadsdelarna

Telefonlinjen "Välj att sluta"

Under 2018 påbörjade Manscentrum tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm arbetet med utveckling av en pilotverksamhet med telefonlinje för ej frihetsberövade personer som har utövat eller riskerar att utöva våld mot närstående.

Syftet med pilotverksamheten är att få reda på om en telefonlinje kan vara en verksam väg att gå för att nå personer som använder våld och för att motivera dem att söka hjälp. Det finns idag ingen nationell lågtröskelverksamhet dit personer som använder våld mot sina partners kan vända sig för att få hjälp och motivation att förändra sitt beteende. Genom att utveckla och utvärdera en pilotverksamhet i form av en telefonlinje för våldsutövare, med två län som upptagningsområde, bidrar projektet till att underbygga ett beslut om huruvida telefonlinjen bör skalas upp till nationell nivå. Det finns heller ingen telefonlinje dit t ex yrkesverksamma i kommunerna kan vända sig om de har frågor om var klienter kan vända sig för att få hjälp m.m. En telefonlinje kan både ge hjälp i stunden och utgöra en länk till behandlingsverksamheter, där personerna kan få långsiktig hjälp. Projektet, där Manscentrum har det operativa ansvaret, kommer att pågå till 2020-12-31 och bekostas av Regeringen. Projektets utvärdering görs av Socialstyrelsen.

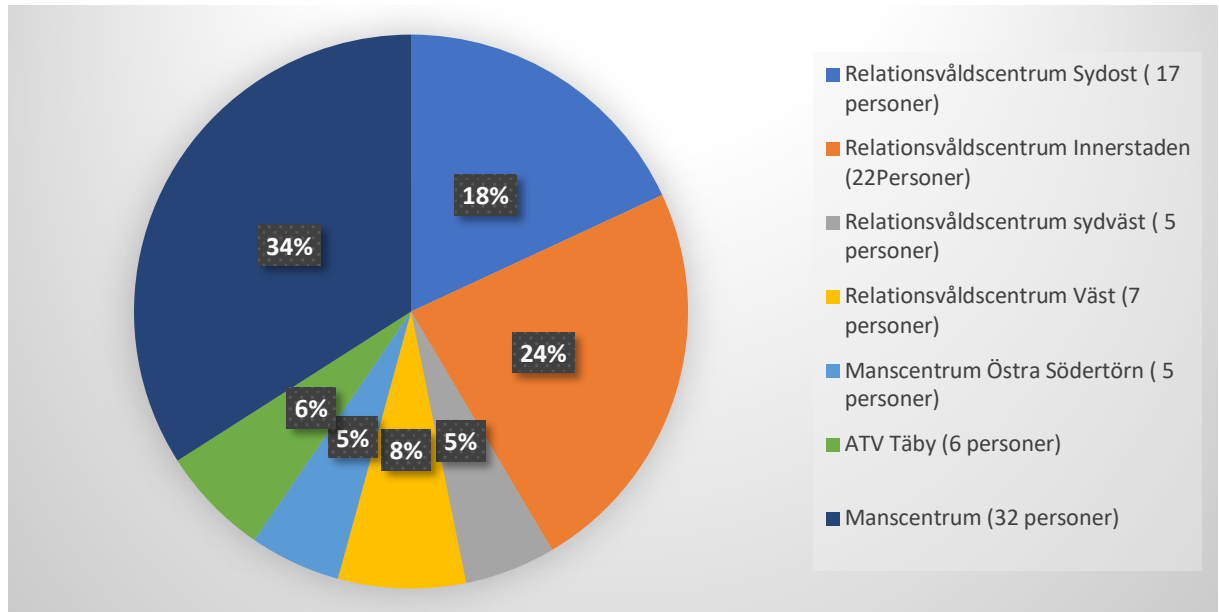
Statistik från projektet

Sedan den 4 februari 2019, när telefonlinjen startade, fram till 31 december 2019 har sammanlagt 510 samtal inkommit till Välj att sluta.

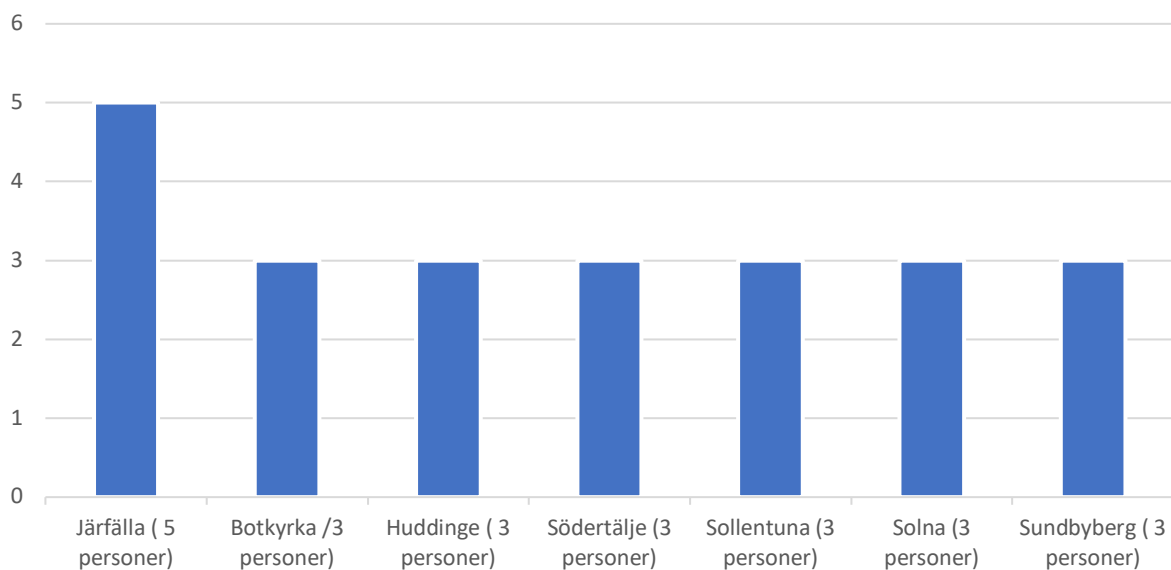
- 233 av dessa samtal kom från utövare av våld. Resten av samtalen var från yrkesverksamma, våldsutsatta, allmänt intresserade, tysta samtal, felringningar mfl.
- Drygt en femtedel (22 procent) av våldsutövarna var kvinnor, resten var män. Medelåldern var 37 år.
- 9 av de 233 våldsutövarna var hbtq-personer (4 procent).
- Cirka 17 procent var födda i ett annat land än Sverige.
- Utövande av oönskat våld var den främsta anledningen till samtalet men många nämnde även relationskris. Några har även nämnt psykiska besvär.
- Det är vanligast att de som ringer in anser sig ha utövat psykiskt våld. 43 procent säger sig ha utövat fysiskt våld. 12 procent hade utövat materiellt våld. Få personer ansåg sig ha utövat grovt psykiskt eller grovt fysiskt våld. Detta gäller i ännu högre grad för sexuellt våld. Endast två personer bedöms ha utövat hedersrelaterat våld och förtryck. (En person kan uppge flera typer av våldsutövande i denna fråga.)
- För 42 procent av utövarna hade våldet pågått i mer än tre år. För 36 procent i mellan ett och tre år och för 22 procent i mindre än ett år.
- Ungefär 50 procent av våldsutövarna hade barn.
- 50 procent av de som ringde hade aldrig sökt hjälp tidigare.
- Ca 47 procent av samtalen hänvisades till en verksamhet i Stockholms län. Ca 19 procent hänvisades till verksamheter i Skåne län. Ca 8 procent hänvisades till övriga landet. 26 procent hänvisades till något annat än en verksamhet för behandling av våld.

Hänvisningar Stockholm

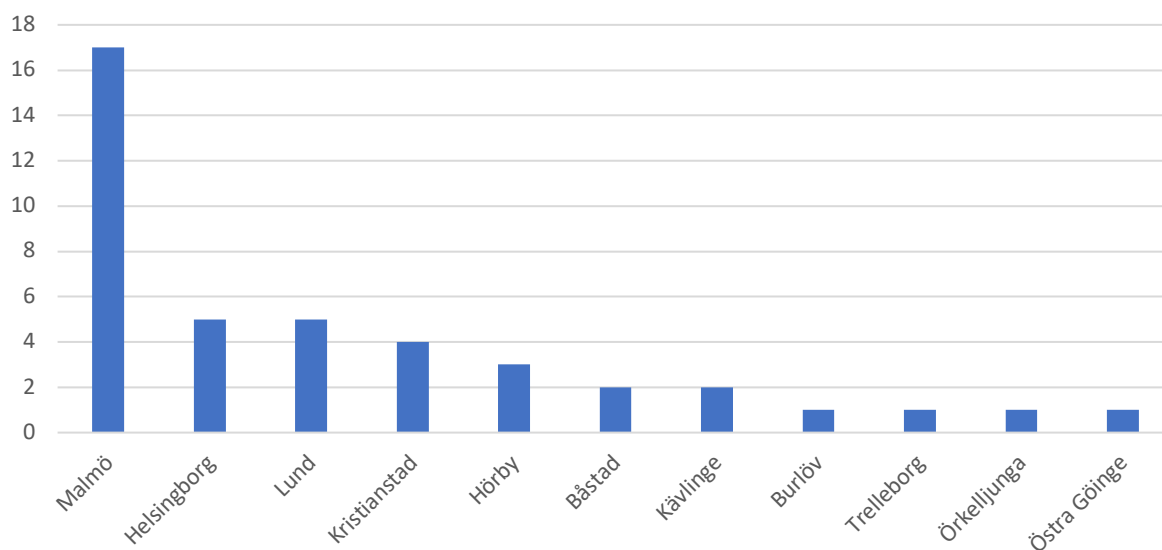
i Stockholms län hänvisar kommunerna Ekerö, Lidingö, Nykvarn, Salem, Sigtuna, Upplands bro, Upplands Väsby och i vissa fall även Sollentuna till Manscentrum i Stockholm. Haninge, Nynäshamn och Tyresö hänvisar till Manscentrum Östra Södertörn. Danderyd, Täby, Norrtälje, Vallentuna, Vaxholm och Österåker hänvisas till ATV i Täby. Personer från Stockholms stad hänvisas till något av de fyra relationsvårdscentrum som finns i Stockholm.

Telefonlinjen har hänvisat till Stockholms kranskommuner enligt följande

Telefonlinjen har hänvisat till verksamheter i Skåne enligt följande

Om telefonprojektet "Välj att sluta" blir nationellt och därmed vänder sig till hela landet efter 2020 behöver vi utveckla telefonlinjens insatser ytterligare. Detta beroende på att det i stora delar av landet inte finns behandlingsverksamheter att hänvisa till. Mot bakgrund av detta har Manscentrum påbörjat arbetet med att ta fram olika stödsystem som kan vara till hjälp i behandling och kontakt.

Stödsystem för behandling- och telefonverksamheten

Socialstyrelsen har, med hjälp av Linköpings Universitet, utarbetat ett internetbaserat stödsystem för behandling av våldsutövare. Systemet har namnet IVIN (Internetbaserat stöd och behandling för personer med våld i relationer och risk för våld) Socialstyrelsen har den ekonomiska upphovsrätten och övriga immateriella rättigheter till programmet. Socialstyrelsen är även rätten att upplåta nyttjanderätt till programmet.

Manscentrum fick i september 2019 rätten från Socialstyrelsen att nyttja stödsystemet och även att till viss del göra förändringar i systemet. Under hösten 2019 har arbetet med att förändra och banta ner programmet påbörjats och beräknas vara klart under tidig vår 2020. Stödsystemet är därefter tänkt att testas för att 2021 kunna ingå som en del i telefonlinjen "Välj att sluta".

Kriminalvårdens behandlingsprogram

Behandlingsprogrammet Predov har tagits fram av Kriminalvården tillsammans med externa samarbetspartners. Programmet är i första hand utvecklat för att bedrivas med dömda klienter i frivård och på anstalt, men även för personer som söker behandling på frivillig väg inom socialtjänsten eller inom hälso- och sjukvården. Programmet testas och utvärderas i ett pilotförsök från hösten 2019. Manscentrum har tillsammans med Kriminalvården och Länsstyrelsen diskuterat möjligheten att även använda detta program som en del i telefonlinjen "Välj att sluta" om utfallet med pilotförsöket blir lyckat.

SKYPE

Manscentrum arbetar också med behandling på distans, så kallad Onlineterapi eller Skypeterapi. Det är ett bra alternativ för de som av olika anledningar har svårt att ta sig till en mottagning. Behandling online är något Manscentrum kommer att utöka under 2020 med målet att hitta fungerande former och metoder som kan överföras till en eventuell framtida nationell telefonlinje.

SJÄLVHJÄLPSPROGRAM

Manscentrum planerar också att under 2020 tillsammans med Kriminalvården ta fram ett enklare självhjälpsprogram (Ej behandling) som kan användas i en framtida telefonlinje. Programmet är tänkt att vara ett internetbaserat program som kan laddas ner av klienter och bli ett självhjälpsstöd i väntan på behandling.

Utbildningar.

Utanför det ordinarie klientarbetet och den interna handledningen har Manscentrums terapeuter haft interna seminarier och diskuterat aktuella områden eller teman.

Manscentrum terapeuter handleder också personal vid andra mottagningar samt deltar som föreläsare vid olika seminarier och träffar både nationellt och internationellt.

Under 2018 kom Manscentrum överens med flera kranskommuners socialtjänster om att genomföra utbildningar för socialsekreterare. Under 2019 har Manscentrum genomfört utbildningar med Lidingö stad och Sigtuna kommun. I januari 2020 genomförs utbildningar med Trosa, Gnesta och Oxelösunds kommuners socialtjänster.

Under 2020 planerar Manscentrum att ta fram ett utbildningspaket för socialtjänsten kring arbetet med våldsamma personer. Utbildningen är tänkt att hållas i Stockholm två gånger per år med första start hösten 2020.

I mars 2019 anordnade Manscentrum tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm en heldagskonferens om behandling av män i kris. Konferensen vände sig till personer i Stockholms län som arbetade med våld i nära relation och/eller kom i kontakt med våldsutövare. Konferensen ägde rum på Clarion hotell i Stockholm och samlade 240

deltagare. Mot bakgrund av det stora intresset för konferensen kommer vi att anordna ytterligare en konferens på temat i mars 2020.

Samarbeten

Manscentrum har sedan 2016 ett samarbete med organisationen Vive Zene i Tusla, Bosnien Hertzegovina. Organisationen arbetar främst med behandling av tortyr och krigstrauman. Samarbetet mellan organisationerna handlar om erfarenhetsutbyte och framtida gemensamma projekt. I maj 2019 besökte Organisationen Manscentrum i Stockholm för en gemensam konferens. Konferensen bekostades av Palmecentret.

Relationskrismottagningarna

2018 startade Manscentrum tillsammans med Stiftelsen "Stickan" i Gävle, Manscentrum Östra Södertörn, Mottagningen mot våld i nära relation, MVU, i Uppsala och Örebro Läns Mansmottagning en nätverksorganisation (Relationskrismottagningarna) för fristående våldsbehandlande organisationer. Med fristående menas organisationer som drivs i egen regi och som ej är knutna till eller har huvudmän i kommunala verksamheter

Syftet med nätverksorganisationen är att främja samarbetet mellan mottagningarna och ta tillvara deras gemensamma intressen. I detta ingår att främja uppbyggnad av krismottagningar, initiera och samordna forskning och metodutveckling som bland annat rör behandling, säkerhet och mätbar evidens och annan uppföljning. Nätverket ska sprida information och vara remissinstans för frågor som rör behandling av personer i allvarliga relationskriser och frågor som rör stöd och behandling vid våld i nära relation. Nätverket ska också arbeta för en god relation till kvinnojourernas riksorganisationer samt till Rikskriscentrum i vilket medlemmar i relationsvåldsmottagningarna också kan inneha medlemskap. För medlemskap i relationskrismottagningarna krävs att de utövande terapeuterna ska vara legitimerade psykologer, legitimerade psykoterapeuter eller socionomer med grundläggande psykoterapiutbildning. Under 2019 har Manscentrum genom projektledaren Jennie Hansson svarat för administration/hjälp och uppbyggnad av organisationen. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020

Riksorganisationen Rikskriscentrum

1997 bildade Manscentrum tillsammans med Kriscentrum för män i Göteborg och Stiftelsen "Stickan" i Gävle en riksorganisation för professionella krisverksamheter för män. Under åren 1997 till 2019 har Riksorganisationen vuxit och har idag 30 medlemsorganisationer. Riksorganisationen består mestadels av kommunala verksamheter och finns i hela landet från Malmö till Luleå.

Målen med Riksorganisationen är att vara ett forum för erfarenhetsutbyte mellan medlemsorganisationerna och ta tillvara på medlemsorganisationernas intressen samt att

vara ett kunskapsforum för krisarbete med män. Ett särskilt fokus ligger på förebyggande insatser och behandling av mäns våld. Rikskriscentrum finansieras av Socialstyrelsen. Under 2019 har Manscentrum genom projektledaren Jennie Hansson bistått Rikskriscentrums styrelse och bland annat genomfört en enkätstudie där medlemsorganisationernas syn och förväntningar på Rikskriscentrums verksamhet framkommit. Manscentrum har tillsammans med Rikskriscentrums styrelse beslutat att under 2020 bistå Rikskriscentrum med en administrativ resurs på deltid.

Polisen

Under 2019 har samtal förts med Polisens relationsvårdsenhet i Västberga där ett samarbete mellan Manscentrums och Polisens utredare planerats. Målet är att det under 2020 ska finnas en terapeut från Manscentrum hos polisen en dag i veckan för att om möjligt motivera anhållna män till behandling. Detta projekt påbörjas i mars 2020 och pågår inledningsvis under hela 2020. Om projektet, efter utvärdering visat sig fungerande och meningsfullt kommer det att intensifieras under 2021. Under 2020 kommer en forskningsdesign att tas fram för att se och mäta de långsiktiga resultaten av denna verksamhet.

Under hösten 2019 påbörjades samtal med Polisens avhopparverksamhet där ett samarbete med Manscentrums behandling planeras. Målet är att på sikt erbjuda behandling på Manscentrum för unga män som vill lämna en brottslig bana.

Forskning och utvärdering

2017 och 2018 genomförde Manscentrum en egeninitierad studie av klienters upplevelser av Manscentrums gruppverksamhet för våldsutövare. En rapport om detta finns på hemsidan www.manscentrum.se

Under 2018 har Manscentrum deltagit i en forskningsstudie som genomförts av Karolinska Institutet. I studien intervjuades män som gått i behandling på Manscentrum och män som gått i behandling inom kriminalvård och frivård. Rapporten ingår som en del i SOU 2018:37 "Att bryta ett våldsamt beteende" finns på hemsidan www.manscentrum.se

2018 fick Manscentrum ekonomiska möjligheter från Stockholms stad, inom uppdraget psykisk hälsa, att genomföra verksamhetsutvärderingar gällande Manscentrums arbete med personer utsatta för sexuellt våld och/eller utövare av sexuellt våld samt en verksamhetsutvärdering av Manscentrums arbete med män under 25 år. Verksamhetsutvärderingarna har genomförts med hjälp av journalkontroller och färdigställdes 2019. Rapporten finns på hemsidan www.manscentrum.se

Behandlarnas utåtriktade arbete

Ett stort intresse för Manscentrums verksamhet visas från när och fjärran. Behandlarna har lagt ner mycket tid på att informera och föreläsa om innehållet i verksamheten, men också på att delta i olika konferenser och utbildningar. Under 2019 har behandlarna på grund av arbetsbördan vid Manscentrum prioriterat kontakter med eventuella "samarbetspartners". På grund av tidsbrist har vi också strävat efter att informera om verksamheten vid större samlingar eller sammankomster. Detta sätt att informera på har visat sig fungera väl. Under 2020 kommer informationsverksamheten att fungera på detta sätt.

Stiftelsen Manscentrum
Stockholm 2020-02-12

Pelle Jansson
Verksamhetsansvarig